

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КУРСОВА РОБОТА З МЕТОДИК ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Початкова освіта

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від 25 січня 2024 р.

м. Коломия – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Курсова робота з методик початкової освіти
Викладач (-і)	Слипанюк О.В.
Контактний телефон викладача	+380984867683
Е-mail викладача	olga.slipanyuk@pnu.edu.ua , olha.slypanyuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Консультації до написання роботи проводяться згідно розкладу та графіку консультацій викладача
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курсова робота є обов'язковим компонентом науково-методичної й професійної підготовки бакалавра спеціальності 013 Початкова освіта. Курсова робота є одним із видів індивідуальних завдань навчально-дослідницького характеру, що має на меті не лише поглиблення, узагальнення і закріплення знань студентів з фахових дисциплін, а й застосування їх при вирішенні конкретного фахового завдання і вироблення вміння самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, використовуючи сучасні інформаційні засоби та педагогічні технології.</p> <p>Курсова робота є етапом формування у студента навичок і стилю самостійної творчої праці, наукового пошуку, самоорганізації і відповідальності.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою курсового дослідження є закріплення, поглиблення, розширення та систематизація теоретичних знань студентів з фахових методик початкової освіти та формування навчок застосування отриманих знань в практичній діяльності вчителя початкової школи, оволодіння методами теоретичного, емпіричного та статистичного дослідження, формування у здобувачів освіти навичок наукового пошуку та самостійного творчого дослідження та виявлення наукових здібностей майбутніх учителів початкової школи та залученні їх до науково-дослідницької діяльності.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії</p> <p>Загальні компетентності ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Фахові компетентності (спеціальності) СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті</p>	

ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Програмні результати навчання

ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР-05. Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

5. Порядок роботи над курсовою роботою

Виконання курсового дослідження має відбуватися у такій послідовності:

1. Вибір та затвердження теми курсової роботи,
2. Написання змісту.
3. Ознайомлення з теоретичними і практичними аспектами теми (попередній огляд літератури);
4. Визначення актуальності, мети та завдань роботи, об'єкта і предмета дослідження оформлюється у вигляді вступу до курсової роботи; погоджується з керівником);
4. Складання плану курсового проєкту
5. Дослідження та опрацювання літературних джерел
6. Проведення емпіричного дослідження, узагальнення його результатів
7. Написання тексту курсової роботи
8. Формулювання висновків, систематизація та подання роботи для перевірки

Вибір теми курсової роботи.

Правильність вибору теми курсового дослідження багато в чому визначає успіх його виконання. Відповідно, вибір теми має бути продуманим етапом наукової роботи та здійснюватися з урахуванням наукової і практичної актуальності проблеми, наявності необхідної літератури, матеріалів для виконання. Виходячи із вимог програми з фахових методик викладання того чи того навчального предмета, курсова робота має мати творчий

характер, певну наукову цінність та практичне значення. Висновки, зроблені в курсовій роботі, мають бути цінними для практики викладання певного предмета та спрямованими на формування умінь застосовувати набуті знання у майбутній фаховій діяльності. Обрана тема обговорюється та погоджується з науковим керівником, затверджується на засіданні кафедри. Якщо студент виявляє зацікавленість та достатню обізнаність з певної проблеми, то допускається вибір власної теми дослідження.

Після вибору теми курсової роботи необхідно продумати та розробити вступ до наукового дослідження. У вступі розкривається сутність порушеної проблеми, її значущість, обґрунтовується необхідність проведення наукового дослідження, здійснюється огляд психолого-педагогічної літератури з обраної теми, вказується на рівень її вивчення в теорії та практиці педагогічної науки. В огляді в алфавітному порядку наводяться прізвища авторів, які досліджували означену проблему. Обов'язковим є визначення актуальності проблеми та обґрунтування доцільності її розробки для підвищення ефективності освітнього процесу сучасної початкової школи.

Наступний етап – визначення об'єкта та предмета наукового дослідження.

Об'єктом дослідження є відносно самостійна педагогічна система, яка підлягає теоретичному і практичному аналізу. Об'єктом дослідження виступає сукупність відношень різних аспектів теорії і практики науки, яка слугує джерелом необхідної інформації. Науково обґрунтоване визначення об'єкта дослідження – це не формальна, а суттєва, змістовна наукова дія, яка покликана зорієнтувати дослідника на виявлення місця і значення предмета дослідження.

Предмет дослідження – це частина, елемент об'єкта, що досліджується з певною метою в конкретних умовах. Предметом дослідження виступають ті суттєві зв'язки і відносини, що підлягають безпосередньому вивченню в роботі, є головними, визначальними для наукового дослідження. Предмет визначає конкретний зміст об'єкта дослідження, його аспекти, властивості, характерні риси, функції тощо. Предмет дослідження є більш вузьким поняттям, ніж об'єкт. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як філософські поняття «загальне» і «часткове». В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього має бути спрямована основна увага виконавця наукового дослідження, оскільки саме предмет дослідження визначає тему курсового проєкту, яка представлена на титульній сторінці як його назва.

Мета дослідження – це уявлюваний результат науково-дослідної діяльності студента, якого він хоче досягти. Метою наукового дослідження вважається головне, універсальне наукове завдання, виконанню якого підпорядковуються всі його структурні частини. Від чіткого формулювання мети наукової роботи залежить визначення її основних завдань, складання плану та процес виконання наукового дослідження. Мета визначає коло теоретичних проблем, які мають бути вирішені в роботі, визначає напрями наукового пошуку, орієнтує на підвищення якості роботи. У відповідності до сформульованої мети визначаються основні завдання, які мають бути розв'язані у процесі виконання курсової роботи.

Завдання курсової роботи – це локальні, чіткі, конкретні питання, які досліджуються в її окремих розділах або параграфах. Завдання мають спрямовуватися на конкретизацію основної мети дослідження, а їхнє визначення має бути пов'язаним з назвами основних розділів роботи. Виокремлення завдань дослідження та їхнє виконання визначають закономірність етапів загального процесу наукового аналізу обраної теми. Залежно від теми курсового дослідження можуть бути розроблені кілька важливих проблем, тобто кілька відповідних наукових завдань (4-5). Завдання наукового дослідження можуть полягати в аналізі науковопедагогічної літератури з обраної проблеми, виявленні шляхів її розв'язання, узагальненні практичного досвіду вирішення проблеми, розробленні науково обґрунтованих рекомендацій з розв'язання визначеної проблеми тощо.

Дослідження та опрацювання літературних джерел. Опрацювання літературних джерел – важливий етап наукового дослідження, організацію якого слід виконувати у відповідності до певних вимог. Процес опрацювання наукової та навчально-методичної

літератури з обраної теми має здійснюватися з урахуванням кола проблем, які вона охоплює, та тенденцій розвитку процесів та явищ, які виступають предметом наукового дослідження. Дослідження літератури має починатися з ознайомлення виконавцем роботи зі станом розроблення порушеної проблеми в педагогічній теорії та практиці. З цією метою потрібно здійснювати добір та аналіз літератури та належним чином укласти бібліографію, яка в наступному має бути представлена в списку використаних джерел. Самостійний пошук літературних джерел має здійснюватися за допомогою бібліотечних каталогів (систематичного, предметного, алфавітного, електронного), реферативних журналів, бібліографічних довідників. Значне місце у цьому процесі має належати пошукові потрібної інформації у мережі Інтернет, яка надає можливість аналізувати сучасні наукові та навчально-методичні матеріали з різних галузей знань. Дібрані літературні джерела мають бути ретельно опрацьовані. Якщо вони відповідають проблематиці дослідження, то їх необхідно уважно прочитати, критично оцінити їхній зміст, проаналізувати та порівняти різні позиції вчених щодо порушеної проблеми. Особливу увагу слід приділяти опису бібліографічних матеріалів. Задля цього слід визначити відомості про автора, повну назву видання, видавництво, рік видання, загальну кількість сторінок. Ця інформація стане в нагоді, якщо виникне потреба у повторному перегляді джерела для уточнення цитати або ж для оформлення списку використаних джерел.

Складання змісту-плану курсового проєкту. Після аналізу дібраної літератури з обраної теми здійснюється складання попереднього плану курсового проєкту (у роботі він позначається як «ЗМІСТ»). У процесі виконання дослідження план може змінюватися, коректуватися і доповнюватися. У плані має бути представлено вступ, два розділи, висновки до розділів, загальні висновки, список використаних джерел, додатки. Питання плану мають бути розміщені у певній послідовності відповідно до логіки та хронології розвитку проблеми. На підготовчому етапі виконавець роботи пропонує науковому керівникові самостійно складений план. Він обговорюється з керівником, у разі необхідності коригується й після цього затверджується. План курсової роботи має відповідати певним вимогам: назви розділів і параграфів мають відповідати темі порушеної проблеми, відображати всі представлені в ній дефініції, бути приблизно однаковими за кількістю сторінок. Назви і зміст розділів не мають містити однакову інформацію та повторювати назву курсової роботи.

Проведення експериментального дослідження, узагальнення його результатів. Обов'язковим елементом виконання курсової роботи з фахових методик є емпіричне (експериментальне) дослідження, яке проводиться у формі педагогічного експерименту. Педагогічний експеримент – це комплексний метод дослідження, який включає в себе: діагностику – спостереження, опитування, бесіди, тестування тощо, реалізацію розробленої методики та перевірку її результативності. Виділяють кілька етапів проведення педагогічного експерименту: констатувальний, формувальний та контрольний. Констатувальний етап експерименту – діагностувального характеру. Він спрямований на визначення реального стану проблеми в практиці роботи початкової школи. Метою констатувального експерименту є: - збір вихідних даних про певний розвиток молодших школярів (мовленнєвий, інтелектуальний, фізіологічний тощо); - аналіз ставлення вчителів або учнів до процесу формування умінь та навичок, що досліджуються; - визначення рівня сформованості умінь та навичок, визначених Типовими освітніми програмами тощо. Зібрані в ході констатувального експерименту дані виступають підставою для розробки експериментальної методики навчання, спрямованої на формування та розвиток певних якостей та властивостей молодших школярів в освітньому процесі початкової школи. Констатувальний експеримент як комплексний метод дослідження передбачає реалізацію низки спеціальних дослідницьких методів: вивчення й аналіз педагогічної навчальної документації, передового педагогічного досвіду через спостереження, анкетування, бесіди, інтерв'ю, тести тощо. Отримані результати використовуються для формулювання загальних висновків про стан досліджуваної проблеми на даному етапі наукового пошуку. Формувальний етап експерименту проводиться з метою перевірки ефективності розробленої дослідником нової методики навчання, спрямованої на формування або

розвиток певних характеристик здобувачів освіти. Під час його проведення здійснюється підтвердження висунутої гіпотези в процесі доведення фактів, завдяки яким досягається ефективність освітнього процесу. Цей експеримент проводиться з метою апробації та перевірки ефективності певної системи заходів, розробленої студентом в процесі експериментальної роботи. Для його здійснення визначаються експериментальні та контрольні класи, які мають працювати в максимально однакових умовах. Під час проведення означеного експерименту необхідно вказувати: - класи або групи учнів, які є учасниками експериментальної роботи; - час проведення експериментальної методики навчання; - зміст експериментальних завдань для молодших школярів; - аналіз і оцінку виконання завдань учнями. Контрольний етап експерименту проводиться з метою перевірки ступеня достовірності тих результатів, які отримані під час проведення констатувального та формульовального етапів. Він спрямований на аналітично-якісний аналіз отриманих фактів, передбачає оцінку результативності кожного варіанту, перевіреного в експерименті, формулювання висновків і практичних рекомендацій.

Написання тексту курсової роботи. Після опрацювання літературних джерел, консультацій з науковим керівником, проведення емпіричного дослідження автор наукової роботи може приступати до написання її тексту. Текст курсової роботи має відповідати питанням плану, бути написаний студентом самостійно і відзначатись критичним підходом до матеріалу, що використовується в ній, відзначатись комплексним системним підходом до вирішення поставлених завдань. Викладення матеріалу наукової роботи має відбуватися у відповідності до плану. Пункти плану необхідно розкривати чітко, логічно, послідовно на основі використання наукового стилю. Зміст кожного наступного параграфу має витікати із попереднього та бути його органічним продовженням. Кожне запропоноване положення важливо теоретично обґрунтувати, підтвердити зібраним та систематизованим матеріалом. Теоретична частина курсової роботи має вирізнятися чіткістю, точністю та лаконічністю викладу. Значна частина дослідження має бути присвячена викладанню змісту педагогічного експерименту та узагальненню його результатів. У курсовій роботі автор має вказати, як експериментальна робота вплинула на ефективність процесу навчання молодших школярів з того чи іншого предмета.

Формулювання висновків, систематизація та подання роботи для перевірки Завершальним етапом написання роботи є підведення підсумків дослідження, формулювання висновків, узагальнення і пояснення фактичного матеріалу, представлення рекомендацій, оформлення результатів наукового дослідження.

Виконаний варіант курсової роботи доповнюється, уточнюється, остаточно формулюються висновки й пропозиції, редагується текст та подається для перевірки науковому керівникові. Потім він має доопрацьовуватися з урахуванням зауважень і побажань наукового керівника. Остаточний варіант курсової роботи, узгоджений з науковим керівником, має бути представлений на кафедру у визначений регламентом термін для рецензування та реєструється у спеціальному журналі. Захист курсової роботи.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
7	013 Початкова освіта	4	нормативний

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання відбувається відповідно до Положення про оцінювання студентів у Прикарпатському національному університеті ім.Василя Стефаника.
Шкала оцінювання: національна та ECTS	

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту(роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінювання курсової роботи. Захист курсової роботи спрямований на підтвердження самостійності виконання роботи, на визначення умінь здобувача освіти демонструвати розуміння теми дослідження, обґрунтовано відповідати на запитання, робити рекомендації та висновки. Захист курсової роботи здійснюється у визначені терміни в присутності комісії, яка складається з керівника та членів кафедри. Він має відбуватися в такій послідовності:

- доповідь студента про результати курсової роботи (5-8 хв.);
- запитання до автора наукового дослідження;
- відповіді здобувача освіти на запитання членів комісії із захисту курсової роботи та осіб, присутніх на захисті;
- рішення комісії про оцінку роботи. Робота може супроводжуватися розробленою студентом презентацією (8-9 слайдів), яка у схематичній формі представляє результати наукового дослідження.

Результати захисту курсової роботи визначаються оцінками з урахуванням визначених критеріїв. Критеріями оцінювання наукової роботи виступають: актуальність обраної теми дослідження; спрямованість роботи на розробку практичних рекомендацій; відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням; наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем; професійний рівень обґрунтування та представлення запропонованих рішень; ступінь самостійності проведення дослідження. Окрім цього, оцінюється уміння стисло, послідовно й чітко викладати сутність і результати дослідження; здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди; загальний рівень підготовки студента. Якість виконання курсової роботи та результати її захисту оцінюються за шкалою оцінювання ECTS.

Підсумковий контроль	Форма контролю - екзамен
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Академічна доброчесність: Здобувачам вищої освіти необхідно дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки їх порушення, що визначаються Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Державний стандарт початкової освіти. Прийняття від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartupochatkovoyi-osviti 2. Закон України Про освіту. Прийняття від 05.09.2017 URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 3. Концепція Нової української школи. URL: https://mon.gov.ua/ua/tag/novaukrainska-shkola 4. Максименко Н.Б. Методичні рекомендації для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта щодо виконання курсових робіт з методик вивчення предметів освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти. Навчально-методичне видання. Івано-Франківськ: НАІР, 2023. 50 с. URL: https://kpo.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/174/2023/09/maksymenkometodychni-rekomendatsii-do-kursovykhrobit.pdf 5. Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника 	

Викладач к.б.н., доцент **Ольга СЛИПАНЮК**